Consiliul Europei

Comitetul European pentru Prevenirea Torturii
şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante
(CPT)

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CPT/Inf(92)3-part1

Localele poliţiei

Extras din cel de-al 2-lea Raport general,
publicat in 1992

36. Trei drepturi ale persoanelor reţinute de poliţie sunt considerate de CPT ca având o importanţă deosebită : dreptul persoanei în cauză la notificarea detenţiei ei către o terţă parte aleasă de ea (un membru al familiei, un prieten, consultantul), dreptul de a avea acces la un avocat şi dreptul de a solicita examinarea medicală de către un doctor ales de ea (suplimentar faţă de orice examinare medicală realizată de un doctor chemat de autorităţile poliţieneşti).[1] În opinia CPT-ului, aceste drepturi constituie trei garanţii fundamentale împotriva relelor tratamente aplicate deţinuţilor, care trebuie aplicate de la începutul privării de libertate, indiferent de cum este aceasta descrisă în sistemul legal în cauză (arestare etc.).

37. Persoanele luate în custodia poliţiei trebuie în special informate fără nici o întârziere asupra tuturor drepturilor lor, inclusiv asupra celor la care se referă paragraful 36. Mai departe, orice posibilitate a autorităţilor de a întârzia exercitarea unuia sau altuia dintre drepturile menţionate anterior pentru a proteja interesele justiţiei, trebuie clar definită şi aplicarea ei strictă limitată în timp. În mod deosebit, dreptul de a avea acces la un avocat şi de a solicita o examinare medicală de către alt doctor decât cel adus de poliţie, sistemele prin care, în mod excepţional, avocaţii şi doctorii pot fi aleşi din listele prestabilite realizate împreună cu organizaţiile profesionale relevante, ar trebui să stopeze orice întârziere în exercitarea acestor drepturi.

38. Accesul la avocat al persoanelor din custodia poliţiei trebuie să includă dreptul de a contacta şi de a fi vizitat de un avocat (în ambele cazuri garantarea confidenţialităţii discuţiilor trebuie asigurată) cât şi, în principiu, dreptul persoanei în cauză ca avocatul ei să fie prezent în timpul interogatoriului.

În ce priveşte examinarea medicală a persoanelor din custodia poliţiei, aceasta trebuie realizată în afara audierilor şi, de preferat, nu în faţa ofiţerilor de poliţie. Mai departe, rezultatele fiecărei examinări, declaraţiile relevante ale deţinutului cât şi concluziile doctorului trebuie înregistrate oficial de către doctor şi puse la dispoziţia deţinutului şi avocatului acestuia.

39. În ce priveşte procesul de interogare, CPT-ul consideră că trebuie să existe reguli clare sau principii privind modul de realizare a interogatoriilor de către poliţie. Acestea ar trebui să facă referire, printre altele, la următoarele probleme : informarea deţinutului asupra identităţii (numele sau/şi numărul) celor prezenţi la interogatoriu, lungimea admisibilă a interogatoriului, perioadele de

[1] Acest drept a fost reformulat ulterior după cum urmează: dreptul de a avea acces la doctor, inclusiv de a fi examinat, dacă persoana reţinută o doreşte, de un doctor ales de ea (suplimentar faţă de examinarea medicală realizată de doctorul solicitat de autorităţile poliţieneşti).

odihnă între interogatorii şi pauzele din timpul interogatoriului, locurile în care ar putea avea loc interogatoriile, dacă deţinutului i se va solicita să stea în picioare în timpul chestionării, interogarea persoanelor aflate sub influenţa drogurilor, alcoolului etc. Trebuie solicitată înregistrarea sistematică a orei la care interogatoriul începe şi sfârşeşte, a oricărei solicitări făcute de deţinut în timpul interogării şi a persoanelor prezente în timpul fiecărui interogatoriu.

CPT-ul subliniază că înregistrarea electronică a interogatoriilor poliţiei reprezintă o altă măsură utilă de siguranţă împotriva relelor tratamente asupra deţinuţilor (constituind şi un avantaj semnificativ pentru poliţie).

40. CPT-ul consideră că protecţia fundamentală oferită persoanelor aflate în custodia poliţiei ar fi întărită (şi munca ofiţerilor de poliţie ar putea fi uşurată) dacă o singură înregistrare completă a detenţiei ar exista pentru fiecare deţinut, în care s-ar înregistra toate aspectele detenţiei şi măsurile luate împotriva lor (când a fost privat de libertate şi motivul pentru care a fost luată această măsură, când i s-au enunţat drepturile, semnele de rănire, bolile mintale etc., când a fost vizitat şi contactat de rude, consulat şi avocat, când i s-a oferit mâncare, când a fost interogat, când a fost transferat sau eliberat etc.). Din diferite motive (de exemplu : obiecte în posesia persoanei, faptul de a se enunţa, a se apela şi a se renunţa la drepturi), semnătura deţinutului trebuie obţinută şi, dacă este necesar, lipsa unei semnături trebuie explicată. Mai departe, avocatul deţinutului trebuie să aibă acces la un astfel de dosar de detenţie.

41. Existenţa unui mecanism independent pentru examinarea plângerilor privind tratamentul din timpul petrecut în custodia poliţiei, reprezintă o măsură de siguranţă esenţială.

42. Custodia poliţiei este, în principiu, de durată relativ scurtă. În consecinţă, condiţiile fizice de detenţie din arestul poliţiei nu pot să fie la fel de bune ca cele din alte locuri de detenţie în care persoanele pot fi reţinute perioade mai lungi. Oricum însă, anumite condiţii materiale elementare trebuie îndeplinite.

Toate celulele de poliţie trebuie să aibă dimensiuni rezonabile pentru numărul de persoane pe care le adăpostesc, o iluminare adecvată (de exemplu : suficientă pentru a putea citi, cu excepţia perioadelor de somn) şi ventilare. Ar fi de preferat ca celulele să aibă lumină naturală. Apoi, celulele ar trebui echipate cu mijloace de odihnă (de exemplu : un scaun fixat sau o bancă) iar persoanelor obligate să rămână peste noapte în custodie trebuie să li se pună la dispoziţie saltele şi paturi curate.

Persoanelor din custodie trebuie să li se permită satisfacerea necesităţilor naturale la momentul dorit în condiţii decente şi de curăţenie, să li se ofere condiţii adecvate de spălare. Trebuie să li se dea mâncarea la ore potrivite, incluzându-se cel puţin o masă completă (de exemplu : ceva mai substanţial decât un sandwich) în fiecare zi.[2]

43. Întrebarea referitoare la ce înseamnă o dimensiune rezonabilă pentru o celulă a poliţiei (sau pentru alt tip de locuire pentru deţinut/prizonier) este o chestiune dificilă. Când se face o asemenea analiză trebuie luaţi în considerare mulţi factori. În orice caz, delegaţiile CPT-ului simt nevoia unor principii generale în domeniu. Următoarea dimensionare (văzută ca un nivel de dorit şi nu un standard minim) este utilizată în mod curent atunci când se analizează o celulă de poliţie pentru o singură persoană care stă mai mult de câteva ore : 7 m^2 având cel puţin 2 m între pereţi şi 2,5 m între pardoseală şi plafon.

---

[2] CPT-ul susţine că persoanelor ţinute în custodia poliţiei 24 de ore sau mai mult trebuie să li se ofere, în măsura posibilului, exerciţii zilnice în aer liber.